

Dětská lékařka Jiřina Křížková převzala Cenu 1. června

Plzeňská rodačka Jiřina Křížková převzala z rukou primátora města Plzně Romana Zarzyckého Cenu 1. června. Ocenění si zasloužila především za odvalu, vytrvalost a morální integritu – i přes perzekuci pomáhala druhým, rozvíjela obor dětské psychiatrie a bránila svobodu víry a myšlení.

„Váš život je mimořádným svědectvím odvahy, lidskosti a věrnosti hodnotám, které nebyly v dobách totality samozřejmé. Jako lékařka jste zasvětila svůj profesní život pomoci dětem, zejména těm nejzranitelnějším,“ uvedl ve svém proslovu při udílení Ceny 1. června primátor města **Plzně Roman Zarzycký**. „Stejně významná však byla i vaše občanská statečnost. V době, kdy byla víra a svobodné myšlení považovány za podezřelé, jste se nebála šířit samizdatovou literaturu a podporovat nezávislé duchovní a kulturní aktivity. Kvůli své činnosti jste byla dlouhá léta sledována a vyslýchána Státní bezpečností. Přesto jste neustoupila. Vaše odvala nebyla hlasitá ani okázalá. Byla tichá, vytrvalá a pevná,“ zdůraznil mimo jiné Roman Zarzycký.

Jiřina Křížková při převzetí ceny uvedla: „Od svého mládí jsem toužila mít svobodu a dělat dobro. Když se dělá dobro, je radost, když je radost, vzniká láska.“
Podepsala se také do Pamětní knihy města Plzně.

MUDr. Jiřina Křížková (*1925, Plzeň) je dětská lékařka a průkopnice dětské psychiatrie, která se celý život držela křesťanských hodnot i přes tlak komunistického režimu. Po válce studovala medicínu, diplom ze všeobecného lékařství získala v roce 1950. Krátce nato rozšířila svou kvalifikaci o pediatrii, první lékařskou praxi měla v Sušici, v roce 1958 se stala primářkou nového oddělení dětské psychiatrie pro děti předškolního věku v dobřanské psychiatrické léčebně. Kvůli své víře a občanským postojům byla dlouhodobě sledována StB a v roce 1974 z funkce odvolána.

Vedle lékařské práce se aktivně zapojila do neoficiálního katolického života. Víra ji provází celý život. Již v roce 1944 se stala terciářkou františkánského řádu a na konci 40. let minulého století navázala v Praze kontakty s katolickým prostředím, v té době již byla průběžně sledována StB. Právě hluboká a živá víra ji přivedla také k četným samizdatovým aktivitám. Šířila zakazované texty, přivážela do Československa dosud neznámé dokumenty 2. vatikánského koncilu. V 60. letech se dvakrát setkala s arcibiskupem Josefem Beranem. Organizovala setkávání věřících i ekumenické aktivity. Podílela se na vzniku ekumenických biblických rodin a Křesťanské akademie v Plzni, podporovala komunitní i sociální projekty. Jako jediná žena byla v roce 1968 nominována do Arcidiecézní pastorační rady. Účastnila se pravidelných setkání Ekumenického fóra křesťanských žen a Ekumenických setkání nad Biblií a uměním (ESBU).

V roce 2016 převzala z rukou tehdejšího ministra obrany Martina Stropnického osvědčení, pamětní odznak a dekret, které dokládají její aktivní odpor a odboj proti komunismu, v roce 2024 převzala z rukou hejtmana Plzeňského kraje Kamala Farhana čestnou plaketu za odvážné občanské postoje.

Pro Paměť národa Jiřina Křížková před lety vzpomínala, jak šířila samizdatovou literaturu včetně vatikánských dokumentů: „Já měla tři psací stroje, a koho jsem sehnala, tak mi psal a opisoval určité věci. Takže jsme psali a dávali to lidem, kde jen to šlo.“ Hovořila tehdy i o tom, jak byla sledována i vyšetřována StB: „Přišli pro mě buď do bytu nebo do zaměstnání nebo na jeden kongres pro mě přijeli. Přišli i do Dobřan.“

Magistrát města Plzně | Odbor komunikace a marketingu | nám. Republiky 1 | 306 32 Plzeň

Hana Josefová | M: 607 158 797 | T: 378 032 019 | E: josefovaha@plzen.eu

www.plzen.eu

Více na <https://www.pametnaroda.cz/cs/krizkova-jirina-1925>.

Cena 1. června je od roku 1993 udělována jako připomenutí událostí, které se v Plzni odehrály 1. června 1953. Škodováci i další obyvatelé města otevřeně vystoupili proti komunistickému režimu, aby vyjádřili nesouhlas s měnovou reformou. Jedno z prvních povstání proti komunistickému režimu v Evropě bylo potlačeno a v souvislosti s nepokoji bylo v Plzni odsouzeno více než tři sta osob, některé až na 14 let vězení. Laureát si ocenění přebírá na slavnostním zasedání Zastupitelstva města Plzně, které se koná vždy v den výročí plzeňských povstání.

Mezi laureáty Ceny 1. června jsou například bývalý prezident Václav Havel, francouzský politolog a historik Jacques Rupnik, spisovatel, publicista a politik Pavel Tigrid, komentátor, publicista a esejista Jefim Fištejn, signatářka Charty 77 Dana Němcová, novinář Karel Sedláček a další.